

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1Cdo/53/2019
Identifikačné číslo spisu: 1215211148
Dátum vydania rozhodnutia: 29.06.2020
Meno a priezvisko: JUDr. Janka Cisárová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2020:1215211148.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne MERCK spol. s r.o., so sídlom v Bratislave, Dvořákovo nábrežie č. 4, IČO: 31 338 101, zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária Paul Q, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Karadžičova č. 2, IČO: 35 906 464, proti žalovaným 1/ B. R. M. a 2/ A. Q. M., bývajúcimi v R., R. č. X/A, zastúpenými spoločnosťou JUDr. Milan Ficek, advokát s.r.o., so sídlom v Bratislave, Žilinská č. 14, IČO: 47 232 757, o zaplatenie 6.000 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 7 C 239/2015, o dovolaní žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 25. septembra 2018 sp. zn. 5 Co 169/2018, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Žalobkyňa sa v konaní domáhala, aby súd zaviazal žalovaných spoločne a nerozdielne na zaplatenie 6.000 € s 8,05 % ročným úrokom z omeškania od 11. novembra 2014 do zaplatenia z titulu vrátenia zadrživanej depozitnej platby (bezodôvodného obohatenia). Žalobu odôvodnila tým, že žalovaní sú spoluvlastníkmi domu č. XXXX v R. na ul. L., garáže a pozemkov v katastrálnom území L. H. Žalovaný 1/ (ako prenajímateľ) 29. novembra 2011 uzatvoril so žalobkyňou (ako nájomcom) zmluvu o nájme domu, garáže a pozemkov (ďalej len „zmluva o nájme“, č. l. 9) s dodatkom č. 1 k 23. júnu 2014 (ďalej len „dodatok k zmluve“, č. l. 12). Žalobkyňa výpoveďou z 23. júla 2014 (č. l. 13) vypovedala zmluvu o nájme so žalovanými s trojmesačnou výpovednou dobou so začiatkom plynutia od 1. augusta 2014 do 31. októbra 2014, k odovzdaniu predmetu nájmu malo dôjsť k 31. októbru 2014. Vzhľadom na zaneprázdnenosť žalovaného 1/ k jej odovzdaniu došlo až 5. novembra 2014. Žalobkyňa 29. novembra 2011 uhradila návratnú depozitnú platbu vo výške dvojmesačných platieb v celkovej sume 6.000 €, ktorá bola určená ako zábezpeka a slúžila na zabezpečenie splatných nárokov prenajímateľa. Žalovaný 1/ sa v zmluve o nájme zaviazal vrátiť žalobkyni depozitnú platbu v celej výške a to do piatich dní od prevzatia predmetu nájmu za podmienky, že všetky záväzky nájomcu zo zmluvy budú vyrovnané. Žalobkyňa opakovane vyzývala žalovaných na vrátenie depozitnej platby, títo však tieto výzvy nerešpektovali a túto platbu ani len z časti nevrátili.

2. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 11. apríla 2018 č. k. 7 C 239/2015 rozhodol a/ konanie v časti o zaplatenie 548,54 € zastavil; b/ žalovaných zaviazal k povinnosti spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyni sumu 4.924,24 € s 8,05 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 548,54 € od 11. novembra 2014 do 25. mája 2015 a zo sumy 4.924,24 € od 11. novembra 2014 do zaplatenia, všetko do 10 dní od právoplatnosti rozsudku; c/ vo zvyšku žalobu zamietol; d/ žalobkyni voči žalovaným priznal náhradu trov konania v rozsahu 82,4 %.

2.1. V odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že vzhľadom na vykonané dokazovanie dospel k záveru, že žalovaní mali voči žalobkyni započítateľnú pohľadávku len do výšky 527,22 € (400 € nájomné za 4 dni za mesiac november 2014, 52 € kosenie záhrady, 75,22 € náklady na vodu na napustenie bazénu). Zvyšok depozitnej platby v sume 5.472,78 €, boli povinní v súlade so zmluvou vrátiť. Žalovaní však vrátili iba sumu 548,54 € (25. mája 2015). Z tohto dôvodu súd prvej inštancie žalovaných 1/ a 2/ zaviazal spoločne a nerozdielne na zaplatenie sumy 4.924,24 € a vo zvyšku žalobu zamietol. Keďže sa žalovaní so zaplatením dlžnej sumy dostali do omeškania, súd prvej inštancie priznal žalobkyni aj úroky z omeškania z priznanej sumy. Z nájomnej zmluvy vyplýva, že prenajímateľ je povinný vrátiť nájomcovi depozitnú platbu v celej výške do 5 dní od prevzatia predmetu nájmu za podmienky, že všetky záväzky nájomcu zo zmluvy budú vyrovnané. V tejto súvislosti sa žalovaní mylne domnievali, že pokiaľ budú mať voči žalobkyni akúkoľvek pohľadávku zo zmluvy v akejkolvek výške, nie sú povinní vrátiť depozitnú platbu ani len čiastočne. Túto ich domnienku vyvracia bod 5.5. a 4.6. nájomnej zmluvy. Podmienka, že všetky záväzky nájomcu z nájomnej zmluvy budú vyrovnané sa vzťahuje len na vrátenie celej depozitnej platby. Zo žiadneho ustanovenia nájomnej zmluvy nevyplýva, že by žalovaní nemali vrátiť v lehote určenej v zmluve tú časť depozitnej platby, ktorá prevyšuje ich oprávnené nároky zo zmluvy. V ustanovení bodu 5.5. nájomnej zmluvy je vyjadrená lehota na vrátenie (5 dní od prevzatia predmetu nájmu), ako aj to, že nájomca nie je povinný vyzývať prenajímateľa na vrátenie depozitnej platby alebo jej časti. Predmet nájmu bol žalovanými prevzatý 5. novembra 2014, lehota 5 dní tak uplynula 10. novembra 2014 a žalovaní sa tak dostali do omeškania 1. novembra 2014, od kedy súd prvej inštancie úroky z omeškania priznal.

3. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 25. septembra 2018 sp. zn. 5 Co 169/2018 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalobkyni náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Rozhodnutie súdu prvej inštancie považoval za vecne správne [§ 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)], dostatočne a zrozumiteľne odôvodnené.

3.1. Pokiaľ ide o odvolacie námietky žalovaných, tak odvolací súd vo svojom odôvodnení odkázal na postačujúce odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie, v ktorom sa súd prvej inštancie týmito vo väčšej miere zaoberal už v základnom konaní. Pre ich doplnenie odvolací súd uviedol, že z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že nájom sa žalobkyni skončil k 30. novembru 2014. Dohodou strán došlo 5. novembra 2014 k predčasnemu odovzdaniu a prebratiu predmetu nájmu. Žalobkyňa odovzdala predmet nájmu žalovanému 1/ odovzdaním kľúčov a vypratáním z predmetu nájmu. Žalovaný 1/ tým získal možnosť v plnom rozsahu nakladať s domom, mohol opätovne uzatvoriť k predmetu nájmu ďalšiu nájomnú zmluvu. K odvolacej námietke žalovaných o nepreukázaní doručenia výpovede z nájmu skôr ako k 7. aprílu 2015, odvolací súd poukázal na vykonané dokazovanie, z ktorého bolo preukázané, že výpoveď z nájmu doručila žalobkyňa 27. júla 2014 dcére žalovaných a do ich dispozície sa táto výpoveď dostala v auguste 2014, čomu nasvedčuje aj konanie žalovaného 1/ počas výpovednej doby, ako aj účasť pri odovzdávaní a prevzatí predmetu nájmu.

3.2. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP.

4. Žalovaní proti uvedenému rozsudku odvolacieho súdu v časti výroku I. podali dovolanie, prípustnosť ktorého vyvodzovali z § 420 písm. f/ CSP.

4.1. Porušenie práva na spravodlivý súdny proces (§ 420 písm. f/ CSP) videli vo vade zmätočnosti, spočívajúcej v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, ktorý sa nevyporiadal s procesnou obranou žalovaných v zásadných námietkach proti nároku žalobkyne na vrátenie zadrživanej depozitnej platby (bez dôvodného obohatenia). Rozsudok odvolacieho súdu považujú za nedostatočne odôvodnený do tej miery, že je nepreskúmateľný, arbitrárny.

4.2. Z vyššie uvedených dôvodov preto navrhujú, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudky súdov oboch inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, priznal žalovaným nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedla, že toto považuje za zjavne nedôvodné. Podľa jej názoru sa oba sudy dostatočne vysporiadali so všetkými navrhnutými dôkazmi, vec správne posúdili a v dostatočnej miere odôvodnili svoje rozhodnutia. Keďže podľa jej názoru je dovolanie nielen nedôvodné ale aj neprípustné, navrhuje aby Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaných odmietol, žalobkyni priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

6. K vyjadreniu žalobkyne k dovolaniu zaujali stanovisko žalovaní, ktorí zotrvali na svojich argumentoch vyjadrených v ich dovolaní, naopak spochybňujú argumenty a právny názor žalobkyne vyjadrený vo vyjadrení k dovolaniu.

6.1. Vo vzťahu k tomuto stanovisku žalovaných žalobkyňa poskytla vyjadrenie, v ktorom svojimi právnymi úvahami vyvracia argumenty žalovaných a trvá na tom, že dovolanie je neprípustné a nedôvodné.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), skúmal prípustnosť dovolania bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP). Dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Žalovaní vyvodzujú prípustnosť svojho dovolania z § 420 písm. f/ CSP. Podľa § 420 písm. f/ CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady známosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k dovolateľmi namietanej procesnej vade.

10.1. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

10.2. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II.

ÚS 3/97

a II. ÚS 251/03).

10.3. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a máriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

10.4. Pokiaľ žalovaní namietali, že rozhodnutie odvolacieho súdu je nepreskúmateľné pre nedostatok riadneho odôvodnenia, dovolací súd poukazuje na to, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie veci.

10.5. Na podstate zásady, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) inú vadu konania (teda nie zmätočnosť), zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v právnej úprave dovolania a odvolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne.

10.6. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajinú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací súd citoval ustanovenia, ktoré aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery. V celom rozsahu sa stotožnil (§ 387 ods. 2 CSP) s odôvodnením súdu prvej inštancie, ktoré nad jeho rámec v zmysle uplatnených námietok žalovaných v odvolacom konaní doplnil a v prípade duplicitných námietok uplatnených už v priebehu základného konania, na ich riešenie súdom prvej inštancie odkázal. Vychádzal pritom z riadne zisteného skutkového stavu vyplývajúceho z dostatočne vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie. Obsah spisu v ničom neopodstatňuje tvrdenie žalovaných, že odvolací súd (súd prvej inštancie) svoje rozhodnutie neodôvodnil spôsobom zodpovedajúcim sa zákonu. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

11. Dovolací súd tiež uvádza, že obdobne ani za účinnosti CSP nezakladá prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017).

12. Dôvodom, ktorý by zakladal prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je tiež nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993).

13. Z týchto dôvodov dospel dovolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalovaných z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplýva. Najvyšší súd preto ich dovolanie odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.